

Østlandsutstillingen 2019 Årsrapport

Jubileumskunstnere collage, fra venstre. Øverst: Kjell Varvin, Egil Martin Kurdøl Dag Skedsmo og Espen Gleditsch. I midten: Dag Skedsmo og Zdenka Rusova. Nederst: Kari Anne Helleberg Bahri, og Sidsel Westbø

Innhold

- S. 2 Østlandsutstillingen
- S. 5 Østlandsutstillingen 2019
- S. 6-7 Nøkkeltall
- S. 7 Faglig Rapport – Østlandsutstillingen 2019 – 40års jubileumsmarkeringer
- S. 15 Rapport fra styret
- S. 17 Økonomi
- S. 18 Oppsummering

Bilder fra åpningene av Østlandsutstillingen (I) og (II) 2019, House of Foundation, Moss, og Røgden Bruk, Finnskogen.

Østlandsutstillingen 2019 – oversikt

I året 2019 har vi feiret Østlandsutstillingens 40 års jubileum med 7 utstillingen i 7 fylker, et stort formidlingsprogram og utgivelse av en jubileumsbok. For første gang i Østlandsutstillingens historie har dermed alle syv fylkene fått en utstillingspresentasjon i eget fylke. Et av utstillingsprosjektene var en samarbeidsutstilling med samarbeidspartnerne BBK- Schleswig-Holstein *Planning Future 2019 – Grafikk*.

Østlandsutstillingen – Bakgrunn

Østlandsutstillingen er en årlig åpen, juryert landsdelsutstilling som viser og formidler samtidskunst fra og på Østlandet. Østlandsutstillingen har kontor i Akershus Kunstsenter i Lillestrøm og arbeider i de syv Østlandsfylkene Akershus, Buskerud, Hedmark, Oppland, Oslo, Vestfold og Østfold.

Østlandsutstillingen ble etablert av de syv distriktsorganisasjonene på Østlandet i 1978 og den første visningen av Østlandsutstillingen fant sted i 1979 i Galleri F15, Sandefjord Kunstforening og Lillehammer Bys malerisamling og de Sandvigske samlinger.

Representantskapet er Østlandsutstillingens årsmøte og høyeste beslutningsorgan. Styret har det overordnede ansvaret for Østlandsutstillingen og ansetter en daglig leder som har faglig og praktisk ansvar for den daglige driften av Østlandsutstillingen.

Distriktsorganisasjonenes eierskap er siden 2010 delegert til å oppnevne medlemmer til styret og representantskapet samt kandidater til juryen.

Østlandsutstillingen inngår i et landsdekkende nettverk av landsdelsutstillinger. Nettverket er et forum som tjener kompetanse- og erfaringsutveksling og utvikling av felles prosjekter.

Østlandsutstillingens administrasjon har i 2019 bestått av en fast ansatt, daglig leder, som har jobbet i en 25% stilling (permisjon) samt en vikarierende prosjektansvarlig i en 45% stilling. Daglig leder sa opp sin stilling fra 01.09.19. og ny daglig leder, Josephine Lindstrøm, ble ansatt fra 01.11.19. Utover dette ble det også i år engasjert prosjektmedarbeidere i perioder. Administrasjonen jobber både fra

kontor i Akershus Kunstsenter, fra hjemmekontor og var en del på reise i forbindelse med turnéplanlegging.

Østlandsutstillingen – en landsdelsutstilling på flere arena

Østlandsutstillingens viktigste oppgave er å arrangere en årlig vandretstilling i fylkene, med fokus på høy faglig kvalitet i utvelgelse, konseptutvikling og presentasjon av kunstverk. Årets presentasjoner utfordrer det ambulerende konseptet, der én utstilling vises i flere fylker, siden det ble laget syv forskjellige utstillinger og noen utstillinger overlappet hverandre. Samarbeidet med lokale og regionale arrangører i Norge og med billedkunstnerne i Schleswig-Holstein (Tyskland) er et satsningsfelt for Østlandsutstillingen. Østlandsutstillingen arrangerer også regelmessig seminarer og artist talks og formidler utstillingene til et stort publikum.

Utstillingen er en viktig årlig regional mønstring med fri innsendelsesrett og en av få arenaer hvor debutanter og etablerte kunstnere deltar sammen.

Utstillingen viser et bredt utvalg av samtidskunst på Østlandet. Som en regional, ikke kuratert mønstring er Østlandsutstillingen et årlig verdifullt bidrag til hele samtidskunstfeltet.

Østlandsutstillingen

- stimulerer til økt interesse og forståelse for samtidskunst samt økt bruk og formidling av visuell kunst
- gjør visuell kunst tilgjengelig i alle 7 Østlandsfylker
- bidrar til å sikre gode visningssteder for samtidskunst på Østlandet

Østlandsutstillingen 40 år!

I 2019 feiret Østlandsutstillingen 40 år – et jubileum for den første visningen av landsdelsutstillingen på Østlandet. Som enhver 40-åring benyttet vi muligheten til å reflektere over livet og hva vi har oppnådd, men også til å tenke på hva fremtiden skal by på. I løpet av hele 2019 har vi presentert et år med et mangfoldig og aktivt utstillings- og arrangementsprogram. Mellom mars og november ble jubileet markert i alle de syv Østlandsfylkene med én kuratert solopresentasjon og én juryert utstilling hvert av stedene.

Gjennom utstillingsperiodene foregikk det en rekke arrangementer; fra performance og kunstnersamtaler til formidlinger for skolebarn, for mennesker under språkopplæring, samtaler i biblioteker, workshops, boksamtaler, deltagelse i lokale arrangementer med mer.

Østlandsutstillingen 2019 - spredt over hele Østlandet:

02.03.-14.04	House of Foundation, Moss (Østfold). Jubileumskunstner: Sidsel Westbø
08.03.-24.03	Finnskogutstillingen, Røgden Bruk (Hedmark). Jubileumskunstner: Dag Skedsmo
11.05.- 09.06	Harpefoss Hotell, Sør-Fron (Oppland). Jubileumskunstner: Egil Martin Kurdøl
01.06.-07.07	Kongsberg Kunstforening, Kongsberg (Buskerud). Jubileumskunstner: Kari Anne Helleberg Bahri
08.06.-14.07	Kunstforeningen Verdens Ende, Tjøme (Vestfold). Jubileumskunstner: Espen Gleditsch
08.08.-01.09	Norske Grafikere, Oslo. Jubileumskunstner: Kjell Varvin
17.10.-10.11	Bærum Kunsthall, Bærum (Akershus). Jubileumskunstner: Zdenka Rusova

Installasjonsfoto fra Harpefoss Hotell. Foto: Siri Leira.

Monica Winther performance. Foto: ØU

Nøkkeltall Østlandsutstillingen 2019

Antall søkere	s721 kunstnere	med 1823 arbeider	
Antall deltagere	81 kunstnere/grupper	med 127 arbeider	
Inviterte kunstnere	7 kunstnere	Med 75 arbeider	
Media	Omtaler i papirbaserte media: 12 Omtaler i digitale media: 12 Lokalradio: 2		
Annonser	Papirannonser i Billedkunst og Kunst, digital annonse i Billedkunst og Kunstkritikk, samt betalt annonsering på facebook		
Visningssteder	House of Foundation	Finnskogutstillingen	Harpefoss hotell
Antall besøkende	900	305	300
Antall omvisninger	7 omvisninger voksenopplæring, 2 helgeworkshops barn	2 omvisninger for barneskoleelever	Workshop for skoleelever
Formidling (hovedfokus)	Voksenopplæring + grafikkverksted for barn	Skoleelever i området	Skoleelever i nærområdet
Andre arrangementer	Seminar på åpning med artist talks og presentasjoner	1 konsert på åpningen	1 konsert, 1 deltagelse på kunstbokmessa Bastard, 1 workshop
Artist talk	2	1	1
Performance	0	0	1
Media treff	Papirbasert: 3 Digitalt: 2 Radio: 0	Papirbasert: 2 Digitalt: 2 Radio: 1	Papirbasert: 1 Digitalt: 1 Radio: 1
Salg	1 kunstverk	0	0
Visningssteder	Kongsberg Kunstforening	Kunstforeningen Verdens Ende	Bærum Kunsthall
Antall besøkende	809	250	412
Antall omvisninger	7	3	6
Formidling (hovedfokus)	Workshop barnehage, workshop ungdom. Omvisninger språkopplæring	Workshop for barn, samt omvisning for skoleelever	Omvisninger for skoleelever, samt for språkopplæring
Andre arrangementer	Jazzåpning under jazzfestivalen	Workshop for barn og filmklubb	Live radio under finissage
Ekstern visning av kunstverket	Visning av verk på biblioteket	0	0
Artist talk	1	1 på åpningen	1
Performance	0	0	1
Media treff	Papirbasert: 3 Digitalt: 2 Radio: 0	Papirbasert: 2 Digitalt: 2 Radio: 1	Papirbasert: 1 Digitalt: 1 Radio: 1
Salg	3 kunstverk	1 kunstverk	0

Nøkkeltall Østlandsutstillingen (VI) 2019, *Planning Future – Grafikk*, 08.08.-01-09.2019

Antall søkere	118 kunstnere med 172 verk	Derav 78 norske søkere med 192 verk, 40 tyske søkere med 50 verk.
Antall deltagere	24 deltagere med 26 verk	Derav 14 norske deltagere med 14 verk og 10 tyske deltagere med 10 verk
Antall besøkende	505 + 130 på åpningen: 635	
Antall omvisninger	7	Videoformidling: 1
Antall arrangementer	1 preview med kunstnerne, 1 omvisning, samt 5 dager med grafikkworkshop for barn	
Media treff	Omtaler i papirbaserte media: 0	Omtale på digitale plattformer: 0
Salg	3 kunstverk	

Faglig rapport

Østlandsutstillingen 2019

Gjennom hele 2019 har Østlandsutstillingens 40-årsjubileum blitt feiret med 7 utstillingen i 7 fylker, et stort formidlingsprogram og utgivelse av en jubileumsbok. For første gang i Østlandsutstillingens historie har dermed alle syv fylkene fått en utstillingspresentasjon i eget fylke.

Utviklingen av konseptet startet i 2016 i samarbeid med distriktsorganisasjoner, styret og daglig leder. I tillegg ble kunstfaglig konsulent for jubileet, Marte Jølbo, engasjert for å utvikle konseptet sammen med Østlandsutstillingen, bidra til publikasjonen og velge ut de historiske stemmene i jubileumsmarkeringene.

7 jubileumskunstnere

Jubileets historiske perspektiv ble markert med syv kuraterte solopresentasjoner. Her ble det invitert inn anerkjente kunstnere med tilknytning til fylket de stiller ut i. Denne arkivdelen viste kunstnere som har deltatt på Østlandsutstillingen opp gjennom årene, og kunstnerskap som har markert seg både regionalt så vel som nasjonalt og internasjonalt.

De syv jubileumskunstnerne var: Zdenka Rusova i Akershus, Kari Anne Helleberg Bahri i Buskerud, Dag Skedmo i Hedmark, Egil Martin Kurdøl i Oppland, Kjell Varvin i Oslo, Espen Gleditsch i Vestfold og Sidsel Westbø i Østfold.

Utvelgelsen av jubileumskunstnerne er basert på en nøye gjennomgang av alle katalogene fra 1979-2017 og innspill fra visningsinstitusjoner, distriktsorganisasjoner og Østlandsutstillingens styre.

Marte Jølbo og Martina Kaufmann valgte ut jubileumskunstnerne utfra følgende parameter: deltagelse på Østlandsutstillingen og kunstnerens bidrag til regionale, nasjonale eller internasjonale utvikling av kunstfeltet siden slutten av 1970-tallet. Kurateringen søkte å vise en bredde i

kunstnerskap og en balanse i kjønn, medier og generasjon samt presentasjon fra hvert tiår (1979-2019).

Installasjonsfoto fra House of Foundation. Foto: Marius Dahl. Installasjonsfoto fra Harpefoss hotel. Foto: Siri Leira

7 juryerte utstillinger

På hvert av visningsstedene ble det også presentert en juryert gruppeutstilling i tråd med Østlandsutstillingens vanlige praksis. Disse var basert på fri innsendelse og fagfellejuryering. I utstillingen i Norske Grafikere i Oslo var også kunstnere fra vår partnerregion Schleswig-Holstein deltagende. 721 norske og 32 tyske kunstnere søkte med til sammen 1909 arbeider om deltagelse – 117 verk av 81 kunstnere og kunstnergrupper ble antatt.

De deltagende kunstnerne var:

House of Foundation:

Jubileumskunstner: Sidsel Westbø

Deltagende kunstnere i juryert utstilling:

Roddy Bell, Patrick Bjørnsrud, Marius Dahl, Unn Fahlstrøm, Hilde Frantzen, Marin Håskjold, Torgeir Husevaag, Line Bøhmer Løkken, Beatrice Alvestad Lopez, Atle Selnes Nielsen og Hedda Grevle Ottesen, samt lyttestasjon ved Yngvild Færøy og Søsja Jørgensen

Finnskogutstillingen:

Jubileumskunstner: Dag Skedsmo

Deltagende kunstnere i juryert utstilling:

Bjørn Erik Haugen, Laila Kongevold, Hege Liseth, Gunnveig Nerol, Atle Selnes Nielsen, Nina Katrine Risåsen, Marianne Wiig Storaas og Lillian Tørlen

Harpefoss Hotell

Jubileumskunstner: Egil Martin Kurdøl

Deltagende kunstnere i juryert utstilling:

Mattias Cantzler, Marius Dahl, Ellen Grieg, Mathilda Höög, Aage Langhelle, Magnus Myrtveit, Terje Nicolaisen, Linn-Mari Staalnacke, Marius Wang og Monica Winther samt lyttestasjon ved Yngvild Færøy og Søsja Jørgensen.

Kongsberg Kunstforening

Jubileumskunstner: Kari Anne Helleberg Bahri

Deltagende kunstnere i juryert utstilling:

Hanne Borchgrevink, Jon Gorospe, Preben Holst, Sindre Hustveit, Simen Kjellin, Thomas Kvam, Beate Petersen, Arne Revheim og Kristian Skylstad

Kunstforeningen Verdens Ende

Jubileumskunstner: Espen Gleditsch

Deltagende kunstnere i juryert utstilling:

Merete Joelsen Aune, Patrik Berg, Joakim Blattmann, Jan Hakon Erichsen, Anneke von der Fehr, Hilde Honerud, Jara Marken, Helen Mørken, Elaine Joyce Newman, Ivar Papadopoulos Samuelsen, Ellen Karine Solberg og Elisabeth Thorsen, samt lyttestasjon ved Yngvild Færøy og Søsja Jørgensen.

Bærum Kunsthall

Jubileumskunstner: Zdenka Rusova

Deltagende kunstnere i juryert utstilling:

Ingunn Bakke, Marisa Ferreira, Yngvild Færøy og Søsja Jørgensen, Kristin Lindberg, Elisabeth Mathisen, Klara Pousette, Hanne Rivrud, Siv Bugge Vatne, og Heidi Marie Wien

Juryen

Juryen for seks av syv juryerte utstillinger ble i år satt sammen av tre kunstnervalgte representanter fra Østlandet, i tillegg til én ekstern representant og Østlandsutstillingens daglige ledelse. I år besto juryen av Tor-Magnus Lundebj (kunstner og juryleder), Josefine Lyche (kunstner), Lars-Andreas T. Kristiansen (kunstner), Anne Silje Kolseth (Østlandsutstillingen) og Marte Jølbo (kunstfaglig konsulent). Denne juryen satt sammen alle utstillingene bortsett fra den tysk-norske-samarbeidsutstillingen.

Jubileumspublikasjon

Østlandsutstillingen gir hvert år ut en utstillingskatalog som dokumentasjon av utstillingen, samt presentasjon av årets kunstnere. Til jubileumspublikasjonen 2019 ble det bestemt å utvide publikasjonen og lage en grundig publikasjon som oppsummerer Østlandsutstillingens foreløpige historie, samt gir et større innblikk i jubileets konsept med presentasjoner av de inviterte jubileumskunstnerne. Det ble søkt støtte til manusutvikling og publikasjon hos Norsk Kulturråd, noe som ble innvilget.

I denne anledning ble Dag Solhjell engasjert for å skrive Østlandsutstillingens historie og han gjorde et dypdykk i arkivet. I essayet *Østlandsutstillingen 40 år 1979-2019 – et essay om kunstnerstyring* kontekstualiserer Solhjell Østlandsutstillingen i et historisk og samtidig perspektiv, og viser Østlandsutstillingens utvikling i løpet av dens 40 år. Resultatet ble en interessant sammenstilling av fortid og nåtid, med tilbakevendende temaer og problemstillinger, samt oppsummering av Østlandsutstillingens betydning i den norske kunstverdenen.

Kunstkonsulent Marte Jølbo ble engasjert til å skrive et essay om Østlandsutstillingen, samt gi presentasjoner av jubileumskunstnerne. Her får vi innblikk i bakgrunn og temaer jubileumskunstnerne jobber og har jobbet med, i tillegg til noe av deres omfattende virksomhet regionalt, nasjonalt og internasjonalt.

I tillegg inneholder katalogen presentasjoner av alle de deltagende juryerte kunstnerne i jubileumsutstillingen.

Østlandsutstillingens Pris

Det ble for 2019 vedtatt av styret at det ikke skulle utdeles noen pris.

Lokal forankring og arrangementer

Den lokale forankringen av utstillingen forsterkes gjennom arrangementer, satellittvisninger og formidling i hvert av de syv fylkene.

Hver av de syv **jubileumskunstnerne** ble valgt ut på grunnlag av sin lokale tilhørighet til fylkene de stilte ut i. De har alle bidratt til utviklingen og synligheten av sin regions kunstliv, både gjennom eget virke, men også gjennom utstrakt frivillig arbeid og pådriv for den lokale kunstscenen både i eldre og nyere tid. Mange av jubileumskunstnerne har i løpet av utstillingen engasjert seg utover å vise sine arbeider; noen har holdt egne workshops for ungdommer og skoleelever (Buskerud, Oppland), andre har formidlet kunsten sin gjennom videointervju (Oslo), og nesten alle har deltatt i artist talks samt offentlige omvisninger i forbindelse med utstillingene.

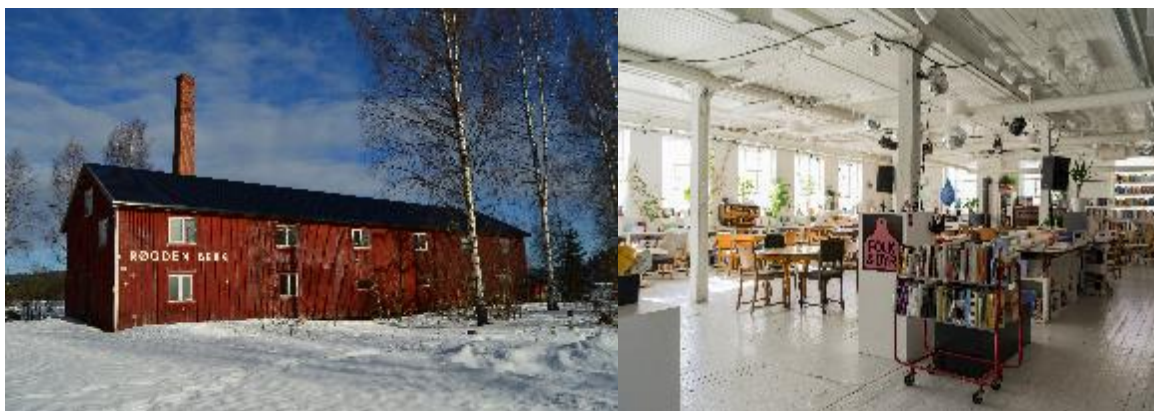

Foto fra Røgden Bruk. Foto: ØU. Foto fra House of Foundation. Foto: Marius Dahl

De syv **visningsstedene** ble valgt på grunnlag av sin aktivitet, sitt pågangsmot og engasjement for nærområdet. Mange institusjoner er drevet av frivillige som legger ned mye arbeid for å fremme kunsten i sitt nærområde.

I år ble det strategiske målet om lokal forankring bl.a. ivaretatt av en **preview** for alle deltagende kunstnere samt lokale aktører på alle syv visningssteder. Vi har fått gode tilbakemeldinger fra kunstnerne angående nettverksbygging, faglig utveksling og identifiseringen med kollektivutstillingen.

I House of Foundation, Moss ble årets **seminar** arrangert på åpningsdagen. Her fikk vi høre Marte Jølbo i samtale med jubileumskunstner i Østfold, Sidsel Westbø, og en av årets debutanter, Anna Weilhartner. Dag Solhjell holdt presentasjonen «Har kunstnerstyring noen fremtid i kunstpolitikken og på kunstfeltet?» som tok utgangspunkt i essayet han skrev til Østlandsutstillingen 2019s katalog.

I tillegg holdt kunstnerne Marisa Ferreira og Roddy Bell presentasjoner om sine arbeider og arbeidsmetoder, samt at de kunstnerdrevne institusjonene House of Foundation og Finnskogutstillingen snakket om hvordan de har etablert og jobber i sine institusjoner. Seminaret ble besøkt av ca 70 deltagere med gode tilbakemeldinger på aktuelle tema og relevante problemstillinger.

Arbeidet med lokal forankring ble i stor grad implementert i utviklingen av arrangementer, formidling og aktiviteter, lokale samarbeidspartnere og publikumsgrupper. På House of Foundation ble det utformet en grafikkworkshop for barn i samarbeid med Østfold kunstsenter.

I utstillingen på Røgden Bruk samarbeidet Østlandsutstillingen med Finnskogutstillingen, et veletablert konsept i distriktet. Dette førte til godt besøk på åpningen hvor det også ble arrangert konsert med Christian IV Consort.

På Harpefoss hotell ble performansen *Lost in Paradise* av Monica Winther gjennomført på åpningen av utstillingen, samt en artist talk med Egil Martin Kurdøl og Eivind Slette-meås. Samme kveld ble det også arrangert konsert på Harpefoss hotell hvor de deltagende kunstnerne ble tilbudt overnatting og fest. Østlandsutstillingen var også tilstede under kunstbokmessen Bastard som arrangeres av Oppland Kunstsenter i forbindelse med Norsk Litteraturfestival på Lillehammer i mai. Her stod vi på stand sammen med Harpefoss Hotell og deres publikasjon Debris om jubileumskunstner Egil Martin Kurdøl.

I Kongsberg ble Østlandsutstillingen programmert inn samtidig med Kongsberg Jazzfestival. Jubileumskunstner Kari Anne Helleberg Bahri var også Jazzfestivalkunstner. Det ble arrangert en jazzåpning under jazzfestivalen med kunstnersamtale i samarbeid med Buskerud Bildende Kunstnere og Buskerud Fylkeskommune. Som et samarbeid med Buskerud Kunstsenter, Kongsberg kommune og Kongsberg bibliotek ble ett av Helleberg Bahrís deponert fra Buskerud Kunstsenter og vist i Kongsberg bibliotek under hele visningsperioden.

Alle disse tiltakene bidro til å forsterke den lokale forankringen på hvert visningssted. Dette ga mulighet til å invitere et større publikum inn i utstillingene, og å vise frem Østlandsutstillingen i løpet av jubileumsåret. Flere andre aspekter, særlig knyttet til formidling, baserer seg på lokal forankring og diskuteres i etterfølgende avsnitt.

Resepsjon av Østlandsutstillingen 2019

Besøkstall, antall media treff, formidlingsaktiviteter og salg av kunstverk gir oss et lite innblikk i hvordan utstillingene er blitt mottatt regionalt og nasjonalt.

Besøkstall

Østlandsutstillingen 2019 ble besøkt av 3.611 personer. (2018: 3.119, 2017: 3.369, 2016: 2.953, 2015: 1.618; 2014: 3.302; 2013: 1.605; 2012: 6.012). Dette er en økning med nesten 500 publikummere sammenlignet med besøkstall i 2018. Forskjellene i tallene forklares med økt aktivitet og flere utstillinger, noe de gode resultatene speiler. For jubileumsåret 2019 ble det bevisst valgt å legge Østlandsutstillingen til mindre etablerte visningssteder for å nå ut til nye deler av den vidstrakte Østlandsregionen. Dette har igjen førte til nye samarbeid og økt omfanget av vår regionale rekkevidde. I tillegg til økte besøkstall har Østlandsutstillingen dermed nådd nye publikummere, i andre deler av regionen, samt vært synlige for publikummere som vanligvis ikke oppsøker utstillingen.

Mediaomtale

Østlandsutstillingen fikk 12 omtaler i papirbaserte medier, to radioomtaler og 12 omtaler i digitale medier. I år fikk vi god dekning i Moss, på Finnskogen, på Kongsberg og på Tjøme. Besøk på hjemmesiden, instagram og facebookside vår økte i 2019. Høyt aktivitetsnivå med mange åpninger

og aktiviteter, samt presentasjoner av alle deltagende kunstnere på facebook og på hjemmesiden førte til mye oppmerksomhet og de enkelte presentasjonene ble delt flere ganger.

Formidling ved Kongsberg Kunstforening. Foto: Kari Anne Helleberg Bahri. Formidling ved Kunstforeningen Verdens Ende. Foto: Marit Silsand

Formidling

I løpet av 2019 utformet vi flere parallelle formidlingsopplegg i samarbeid med visningsinstitusjonene, og det har vært viktig å nå ut til nye brukergrupper. Her har vi kunnet vise kunsten til visningsinstitusjonenes tilknyttede brukergrupper i nærområdet. Vi har aktivt bidratt til å rekruttere nye publikummer til stedene; f. eks skoler som ikke har besøkt Kunstforeningens Verdens Ende eller grupper under språkopplæring som aldri hadde vært på galleri tidligere (Moss og Kongsberg).

I Moss arrangerte kunstnerne Hege Liseth og Jens Stegger en grafikkworkshop for barn. I tillegg ble det arrangert omvisninger for voksne elever ved språkopplæringen og offentlige åpne omvisninger.

På Finnskogen fikk elevene i Grue kommune omvisning i Østlandsutstillingen 2019 på Røgden Bruk.

I Harpefoss hotell utviklet Harpefoss hotell og Egil Martin Kurdøl, med støtte fra Østlandsutstillingen, en workshop for elevene på Sør-Fron skole hvor de over flere uker fikk jobbe med Land Art sammen med Kurdøl.

Kongsberg Kunstforening utarbeidet to ulike workshops. En maleworkshop for barnehagebarn med kunstner Synnøve Kjær, og en for ungdom med jubileumskunstner Kari Anne Helleberg Bahri. I tillegg ble det holdt omvisninger for grupper fra Kongsberg Norsksenter som del av norskundervisningen.

På Kunstforeningen Verdens Ende fikk tre skoleklasser oppleve workshopene Lysgrafitti med Marit Silsand og krokitegning Tuva Synnevåg. Andre klasser fikk omvisninger i utstillingen. I tillegg ble det arrangert et t-skjorteverksted for barn en helg i perioden.

Norske Grafikere holdt også trykkworkshop for barn de ulike helgedagene i utstillingsperioden. Her fikk 30 barn prøve seg på ulike trykketeknikker mens de kunne la seg inspirere av de mange ulike uttrykkene og teknikkene i utstillingen.

I Bærum Kunsthall har skoleklasser i området fått komme på omvisning og tegneshop. Her har de særlig studert jubileumskunstner Zdenka Rusovas profiler og latt seg inspirere til tegning og egne tolkninger.

Talentutvikling

Østlandsutstillingen er en arena hvor unge kunstnere kan få et sted å vise seg frem tidlig i karrieren. I 2019 var det hele 41 debutanter med et vidt spenn i alder, og fra etablerte kunstnere til kunstnere fortsatt under utdanning.

Salg

Totalt ble det solgt 7 kunstverk i løpet av jubileumsåret 2019. Av disse var det 6 grafiske arbeider og en skulptur. Dette er flere salg enn tidligere år, og et gledelig resultat i jubileumsåret. Grunnene til dette kan være flere, men delvis tror vi dette er basert på at visningsstedene kjenner det lokale markedet og jobber med salg rettet mot dette.

Foto fra åpningen i Norske Grafikere. Foto: Norske Grafikere. Foto fra åpningen i Bærum Kunsthall. Foto: Akershus Fylkeskommune

Faglig rapport

Planning Future 2019 – Grafikk

Prosjektet *Planning Future 2019 – Grafikk* er det andre av fire planlagte fellesprosjekter med billedkunstnerne i Schleswig-Holstein. Utstillingen ble vist i Galleri Norske Grafikere i Oslo i perioden 08.08. til 01.09.2019.

Utstillingskonseptet ble utviklet på initiativ fra Østlandsutstillingen og i samarbeid med billedkunstnerforeningen BBK Schleswig-Holstein. Kooperasjonen mellom de to regionene bygger på et ønske om gjensidig utveksling mellom kunstnere i regionene og den politiske plattformen basert på Østlandssamarbeidet og dets partnerregion Bundesland Schleswig-Holstein. Utstillingen ble lyst ut i Schleswig-Holstein og på Østlandet og hadde som grunnlag fri innsendelse og anonym juryering.

116 kunstnere fra begge land med til sammen 242 arbeider ble vurdert av en bilateral jury som besto av representanter fra alle samarbeidspartnerne: Imme Feldmann (BBK Sch-H, kunstner), Karin Hilbers (BBK Sch-H, kunstner), Martina Kaufmann (Østlandsutstillingen), og Karin Augusta Nogva (Norske Grafikere, kunstner). 24 kunstnere med 26 verk ble invitert til å delta i utstillingen. Invitert jubileumskunstner i Oslo var Kjell Varvin som viste 7 grafiske arbeider, 1 stedsspesifikt verk og 1

skulptur. Varvin's stedsspesifikke installasjon ble vist i første etasje mens Anja Klafkis' s stedsspesifikke installasjon ble vist i kjellerlokalene. Arbeidene som ble vist besto av klassiske grafiske arbeider, videoverk, skulpturelle grafiske arbeider og trykkteknikker på ulike materialer.

Deltagende kunstnere i juryert utstilling:

Lena Akopian, Lars Aurtande, Ingrid Lilja Arntzen, Roddy Bell, Tomasz Boncza-Ozdowski, Birgit Brab (DE), Ute Diez & Chili Seitz (DE), Imme Feldmann (DE), Evelyn Gesen (DE), Ingebjørg Une Hagen, Inger Hagen, Karin Hilbers (DE), Inge Johan Riise Iversen, Marianne Karlsen, Anja Klafki (DE), Trine Lindheim, Tor Lindrupsen, Katrin Magens (DE), Karin Mohrdieck (DE), Sabine Rieck (DE), Elke Schweigart (DE), Lisbeth Skranes, Cathrine Finsrud Stustad og Anna Weihartner.

Den tyske ambassaden støttet utstillingen både i forhold til promotering i eget nettverk og gjennom kulinariske bidrag og taler under åpningen. I forbindelse med utstillingen ble det organisert et besøksprogram for tilreisende kunstnere. Omvisninger og samtaler i atelierene til Roddy Bell og Kjell Varvin, besøk i utstillinger og informasjon om Kunsthøgskolen i Oslo ble kombinert med faglige og sosiale utvekslinger.

Foto fra preview og besøksprogram under *Østlandsutstillingen 2019, Planning Future – Grafikk*. Foto: ØU

Dokumentasjonsfoto fra *Østlandsutstillingen 2019, Planning Future – Grafikk*. Foto: Norske Grafikere

Andre aktiviteter og Kommunikasjon

Østlandsutstillingen deltok i **nettverksmøte** for landsutstillingene 2.-3. september i Harstad. Her fikk vi se Nordnorsken i Galleri Nord-Norge. Nettverksmøtet er spesielt nyttig for ideutveksling, samt utveksling av erfaringer og diskusjoner rundt særskilte utfordringer knyttet til produksjon og administrasjon av landsdelsutstillingene. Vi sitter på hver vår kant av landet, men jobber med de samme utfordringene rundt samarbeid med både nye og etablerte visningsinstitusjoner, logistikk og produksjon, merkevarebygging og samarbeid på tvers av nye og gamle fylkesgrenser.

Nyhetsbrevet er fortsatt en viktig kommunikasjonsvei for Østlandsutstillingen til hvor vi sender ut informasjon til kunstnere, samarbeidspartnere og andre kunstinteresserte på Østlandet. Det ble det sendt ut 6 nyhetsbrev i løpet av året til ca 1300 registrerte brukere. Her ble det både informert om jubileet i 2019, om de enkelte utstillingene og om formidlingsprogram i tilknytning til disse. Besøk på hjemmesiden, instagram og facebook siden vår økte i 2019. Høyt aktivitetsnivå med mange åpninger og aktiviteter, samt presentasjoner av alle deltagende kunstnere på facebook og på hjemmesiden førte til mye oppmerksomhet og de enkelte presentasjonene ble delt flere ganger. På facebook har vi i løpet av året fått 500 nye følgere, noe som stadig øker. På instagram har vi nå ca 1100 følgere.

Rapport fra styret 2019

Styret har det overordnede arrangøransvaret for Østlandsutstillingen, herunder strategi, drift og økonomi. Styreleder har et særskilt ansvar for løpende oppfølging av institusjonens daglige drift.

Østlandsutstillingens styre består pr 31.12.2019 av styreleder Kristin Romberg (ØBK), Marit Silsand (BOA), Katarina Zahl Fagervik (BBK), Hilde Hvalø Hansen (VBK), Mailind Sollind Hansen (HBK) og Marit Arnekleiv (BKO).

Varamedlemmer pr 31.12.19 er Siri Berqvam (VBK), Jane Hupe (ØBK), Roar Kjærnstad (BKH), Maja Økland (BOA), Evelyn Melsom (BBK). BKO mangler vara.

Østlandsutstillingens styre hadde 3 styremøter i 2019:

09.05.19 – Ekstraordinært styremøte. Utlysning ny daglig leder, status flytting

08.08.19 – Gjennomgang av søknader for ny daglig leder, økonomistatus, flytting av ØU

09.12.19 – Budsjett og handlingsplan 2020 + strategiplan 2020-2024 evaluering av juryordningen

I tillegg til møtene har styret hatt jevnlig kontakt på e-post i forbindelse med informasjonsutveksling, diskusjoner og vedtak knyttet til aktuelle problemstillinger. Videre har styreleder og daglig leder hatt regelmessige møter og kontakt på telefon og e-post.

Styreleder har også deltatt på møtet med Østlandsutstillingens representantskap 24.04.2019

2019 har vært et aktivt, spennende år med feiring av Østlandsutstillingen 40 år. Som styreleder har jeg vært til stede på alle de 7 utstillingene og åpnet 6 av dem. Det har vært en vakker reise i kunst i vår flotte, store landsdel. Vårt jubileumsår startet på House of Foundation 2. mars med åpning av utstillingen, presentasjon av jubileumskunstner Sidsel Westbø, seminar og lansering av

jubileumskatalogen. Katalogen på hele 150 sider inneholder foto av alle verk, tekster om jubileumskunstnerne skrevet av Marte Jølbo og en god gjennomarbeidet tekst av Dag Solhjell, «Østlandsutstillingen 40 år 1979-2019 – et essay om kunstnerstyring». Videre fortsatte jubileumsåret til Finnskogen 8. mars med Dag Skedsmo som jubileumskunstner, Harpefoss hotell 11. mai med Egil Kurdøl som jubileumskunstner, Kongsberg Kunstforening 1. juni med Kari Anne Helleberg Bahri som jubileumskunstner, Kunstforeningen Verdens Ende 8. juni med Espen Gleditsch som jubileumskunstner, Norske Grafikere 8. august med Kjell Varvin som jubileumskunstner og her var også våre tyske utstillere fra Schleswig-Holstein med. Denne utstillingen er en del av *Planning Future*, et utstillingsmøte mellom grafikere på Østlandet (NO) og vår partnerregion Schleswig-Holstein (DE). Siste utstillingsåpning var på Bærum Kunsthall 17. oktober med Zdenka Rusova som jubileumskunstner.

Den juryerte delen av utstillingene leverte kunst med høy kunstnerisk kvalitet, stor variasjon og fine sammensetninger. Stor takk til juryen bestående av Tor-Magnus Lundebj (juryleder), Lars-Andreas Tovey Kristiansen (kunstner), Josefine Lyche (kunstner), Marte Danielsen Jølbo (kunstnerisk konsulent for Østlandsutstillingen 2019) og Anne Silje Kolseth (Østlandsutstillingen). Østlandsutstillingens jury for *Planning Future* var Karin Augusta Nogva (NG) Imme Feldmann (BBK Sch-H), Karin Hilbers (BBK Sch-H) og Martina Kaufmann (Østlandsutstillingen)

Medlemmer av styret har deltatt på åpninger og andre markeringer. Videre har hele styret arbeidet aktivt med å markedsføre de ulike arrangementene på sosiale medier og med å formidle utlysninger av søknadsfrister og annen utadrettet informasjon.

Styremedlemmene har også informert om Østlandsutstillingen på årsmøtene til sine respektive distriktsorganisasjoner. Styret har i 2019 fulgt opp og analysert handlingsplanens resultat for 2019 og initiert utvikling av en ny strategiplan for kommende periode.

Østlandsutstillingen er en velfungerende og viktig landsdelsutstilling. I år har det vært et annerledes år på mange områder, både fordi det har vært et jubileumsår, men også fordi vår daglige leder, gjennom 10 år, Martina Kaufmann takket for seg. Vi i Østlandsutstillingen er meget takknemlige for den formidable jobben Kaufmann har utført gjennom disse årene. Hun vil bli savnet og vi ønsker henne lykke til med skole og nye utfordringer. Vi vil også takke Anne Silje Kolseth for det arbeidet hun har gjort. Kolseth avslutter sitt engasjement hos oss i 2019 og vi ønsker henne lykke til med nye arbeidsoppgaver.

Vi har hatt en travel høst med ansettelse av ny daglig leder. Vi er veldig fornøyde med at Josephine Lindstrøm har tatt på seg oppgaven på å drive Østlandsutstillingen videre. Lindstrøm er allerede i gang med Østlandsutstillingen 2020 som skal vises på Kunstbanken Hedmark på Hamar, Buskerud Kunstsenter i Drammen og Østfold Kunstsenter i Fredrikstad, samt alt annet arbeid som daglig leder innehar. Vi gleder oss til videre samarbeid!

Videre nærmer vi oss med stormskritt 2020 og en sammenslåing av fylker og kommuner. Vi ser at det i denne forbindelse er mye spennende som skjer. Politikerne har tegnet opp nye fylkesgrenser som er gjeldende fra januar 2020. Østfold, Akershus og Buskerud blir Viken. Hedmark og Oppland blir Innlandet og Vestfold slås sammen med Telemark og blir fylket Vestfold og Telemark. Oslo blir stående alene. Om hvorvidt Telemark vil være endel av Østlandsutstillingen gjenstår å se, men vi ønsker dem hjertelig velkommen.

Jeg tenker at Østlandsutstillingen er et godt eksempel på hvor bra det kan gå, og jeg håper at politikerne ser dette og vil forsterke den økonomiske støtten til Østlandsutstillingen i årene som kommer. Visning av kunst på et så høyt nivå som Østlandsutstillingen leverer er viktig for alle, og jeg tror vi kan nå enda større og bredere publikum i de kommende årene, uten at det skal gå på bekostning av kunstnerisk kvalitet.

Tusen takk til styret for et våkent blikk og gode innspill.

Kristin Romberg

Styreleder Østlandsutstillingen

Økonomi

Østlandsutstillingen finansieres av fylkeskommunene Akershus, Buskerud, Hedmark, Oppland, Vestfold, Østfold og Oslo kommune gjennom Østlandssamarbeidet.¹ Ytterligere økonomisk og faglig/praktisk støtte fra lokale og regionale aktører sikrer en forankring på arrangementsstedene.

I 2019 ble de faste bevilgninger supplert av tildelinger Sparebankstiftelsen DNB, Bildende Kunstneres Hjelpesfond, Norsk Kulturråd, Moss Kommune og en ekstraordinær bevilgning for besøksprogrammet gjennom internasjonal avdeling i Østlandssamarbeidet. Visningsinstitusjonene bidro også finansielt til vederlag, formidling, montering og markedsføring.

Av andre tilskudd bidro også private og noe lokalt næringsliv, blant annet Kiwi på Tjøme med frukt til workshop, private i kunstforeningen Verdens Ende med mat til åpningen og workshop for barna, Kongsberg Jazzfestival med rabatterte konsertbilletter.

Det er avsatt 18 % av de faste offentlige bevilgninger til vederlag. Det er blitt utbetalt flatt vederlag til alle deltagende kunstnere. For Østlandsutstillingen 2019 ble det utbetalt kr 3500 + 500 i vederlag, for inviterte kunstnere til solopresentasjon ble utdelt kr. 5 500. I utgangspunktet ble det avgjort et vederlag på 3500,- for juryerte kunstnere og 5000 for jubileumskunstnere, men på slutten av året viste det seg at vi hadde mulighet til å overføre 500,- ekstra til alle kunstnerne inkludert jubileumskunstnerne. Performancekunstnere fikk utbetalt honorar og dekket material- og reisekostnader istedenfor vederlag. Østlandsutstillingen ønsker å øke vederlaget jevnt i årene som kommer, men grunnet det store antallet deltagere kunne det ikke utbetales mer vederlag enn dette.

En manglende engangsøkning i bevilgningen fra fylkene for selve jubileet førte allerede i 2018 til en reduksjon av Østlandsutstillingens ambisjoner for jubileumsmarkeringene. En viktig del av de planlagte aktivitetene (en stor ambulerende utstilling i alle fylker) for markering av 40-årsjubileet i 2019 måtte dessverre kanselleres grunnet manglende økning i bevilgning fra fylkene. Østlandsutstillingen kunne heller ikke engasjere en person for koordinering av jubileumsmarkeringer, noe som medførte stort press på administrasjonen i forberedelsesfasen gjennom store deler av 2018 og 2019.

I 2019 jobbet styret i flere runder utenom de 2 offisielle styremøtene med bla med ansettelse av ny daglig leder og implementeringen av jubileets ulike arrangementer. Styremedlemmer får ikke betalt for arbeidet som utføres utenom styremøtene, med unntak av kasserer og styreleder, som får en

¹ Inntil 2001 ble Østlandsutstillingen tildelt øremerkede offentlige midler fra de syv Østlandsfylkene. Deretter inngikk Østlandsutstillingen individuelle avtaler med de involverte fylkene og økonomien var særlig sårbar i denne perioden. Fra 2009 ble bevilgningene til Østlandsutstillingen kanalisert som en prøveordning fra fylkene gjennom Østlandssamarbeidet. Siden 2012 er prøveordningen blitt til en permanent økonomisk ordning.

fastlagt kompensasjon for en del av deres merarbeid. I år kunne styret honoreres for de ekstraordinære møtene, men ikke for det administrative merarbeidet som nyansettelsen og jubileet medførte. I kommende budsjetter bør være rom for kompensasjon av styremedlemmenes merarbeid gjennom godtgjørelse.

Kunstnerrepresentanter i ulike verv (styre, representantskap, juryering mm) og innleid hjelp (montering, formidling mm) blir fremdeles honorert for lavt. I forbindelse med jubileumsåret jobbet daglig leder og prosjektleder veldig mye overtid, som avtalt med styret, og ble delvis kompensert for dette.

Aktiviteter i utlandet er faglig spennende og gir mange kunstnere lyst til å engasjere seg i Østlandsutstillingen. Vi har effektivert andre del av det fireårige prosjektet «Planning future» med utstillinger i 2018, 2019, 2020 og 2021. Dette arbeidet beslaglegger en stor andel av de vanlige driftsmidlene og av administrasjonens arbeidskapasitet. Østlandssamarbeidet og fylkene, som hovedsakelig finansierer Østlandsutstillingen, oppfordres til å vurdere økt støtte basert på denne aktiviteten. Dette vil kunne gi mer konvergens mellom bestilling fra fylkene, potensial for samarbeidsprosjekter og produkt (prosjekter).

Arbeid med å styrke Østlandsutstillingens økonomi og friske midler til utenlandsaktiviteter særlig i Schleswig-Holstein bør sees i sammenheng med diskusjonene rundt samlet stillingsprosent for daglig ledelse, kunstnerrepresentantenes honorar, utstillernes vederlag, styrets honorar. Gjennom bla. økt utbetaling av utstillingsvederlag til deltagerne og engasjementer av kunstnere til andre jobber relatert til utstillingen, søker Østlandsutstillingen å styrke kunstnernes økonomi. Friske midler trengs også til å kunne kompensere for alle utgifter knyttet til produksjon av performance og temporære verk. Disse verk øker lokal forankring og bidrar samtidig til faglig videreutvikling av Østlandsutstillingen.

I 2019 viser foreløpige regnskapstall en balanse. Balansen viser at driften av Østlandsutstillingen bygger på en trygg økonomisk håndtering. *I vedlegg Regnskap 2019 finnes en detaljert oversikt.*

På grunn av et høyt antall deltagende kunstnere i årets utstillinger ble dessverre vederlaget satt ned sammenlignet med 2018, men dette ønskes å tilbakeføres til tidligere års nivå samt økes allerede i kommende år.

Oppsummering 2019

Alle de syv Østlandsfylkene, Akershus, Buskerud, Hedmark, Oppland, Oslo, Vestfold og Østfold, huset i løpet av året Østlandsutstillingen 2019. Med syv utstillingsåpninger har vi markert oss sterkt i de ulike lokale regionene på Østlandet i Norge, hvorav en av utstillingen også var med kunstnere fra samarbeidsregionen Schleswig-Holstein i Tyskland.

Østlandsutstillingen 2019 ble godt besøkt gjennom hele året fra 2. mars til 10. november. Det intensive aktivitets og formidlingsprogrammet førte til interesse og glød året gjennom. Til tross for at vi ikke fikk innvilget ekstraordinære midler har vi sammen med visningsinstitusjonene klart å holde et høyt nivå av utstillinger, samtaler, aktivitet og formidling for å fremme Østlandsutstillingen og få kunst ut i regionen.

Med eksterne tilskudd til formidlingsaktiviteter har vi i samarbeid med visningsinstitusjonene kunnet utvikle gode formidlingsopplegg med flott respons rundt på hele Østlandet. Godt samarbeid med visningsinstitusjonene bidro også til at vi kunne gjennomføre flere arrangementer nært knyttet til

lokale merkedager som Finnskogutstillingen og Kongsberg Jazzfestival, samt kunne knytte an til lokale behov (samarbeid med språkopplæringsentre i Moss og Kongsberg, samt barnehager og skoler i Kongsberg, Finnskogen, Harpefoss, Verdens Ende og Bærum Kunsthall).

Med ekstern støtte ble det også utgitt en omfattende papirkatalog for ØU 2019 i henhold til ønsket om god dokumentasjon av Østlandsutstillingens jubileum, samt dokumentasjon av organisasjonens foreløpige historie.

Østlandsutstillingen takker

- Fylkeskommunene i Akershus, Buskerud, Hedmark, Oppland, Oslo, Vestfold og Østfold
- Østlandssamarbeidet
- Norsk Kulturråd
- Sparebankstiftelsen DNB
- Bildende Kunstneres Hjelpfond
- House of Foundation, Finnskogutstillingen, Harpefoss hotel, Kongsberg Kunstforening, Kunstforeningen Verdens Ende, Norske Grafikere og Bærum Kunsthall
- Moss kommune
- BBK Schleswig-Holstein og Ministerium für Justiz, Kultur und Europa, Kiel
- BBK Schleswig-Holstein

Lillestrøm, 12.01.20.

Kristin Romberg, styreleder, Josephine Lindstrøm, daglig leder og Anne Silje Kolseth, prosjektleder.

Kristin Romberg

Anne Silje Kolseth

Josephine Lindstrøm